

**Populáris zenei kultúra a magyar közoktatási térben –
a sokszintű hozzáférhetőség és a kulturális párbeszéd újabb alternatívái**

**PTE/11741/2015 szerződés C teljesítés
Stúdiómunka és oktatási segédanyag a zenei
tehetségfejlesztő programban**

4.1. Oktatási segédanyag

Megrendelő:

Új Nemzedék Központ Nonprofit, Közhasznú Korlátolt Felelősségű Társaság
Megrendelő székhelye:
1062 Budapest, Bajza u. 32.

Vállalkozó:

Pécsi Tudományegyetem
Vállalkozó székhelye:
7622 Pécs, Vasvári Pál u. 4.

Szerzők, szerkesztők, munkatársak:

Dr. Beck Zoltán
Koncz Balázs
Lenthár Balázs
Pamuki Krisztián
Papp Sámuel
Schifter Viktor
Stemler Miklós
Várnagy Szabolcs

Pécsi Tudományegyetem - Zenélő Egyetem
Székhely: Pécs, Zsolnay Vilmos u. 16.
Iroda: Pécs, Ifjúság útja 6. A/327.

Pécsi Tudományegyetem – Zenélő Egyetem
2015. augusztus 31.

Stúdiómunka és oktatási segédanyag a zenei tehetségfejlesztő programban

4.1 Oktatási segédanyag

Segédanyagunk arra törekszik, hogy – építve az előző tanulmányok tartalmi elemeire – praktikus, jól használható, ezzel együtt példászerű anyagokat tartalmazzon.

Az oktatási segédanyag három hangsúlyos pillére:

1. kisfilmek és interjúk
2. lehetőségek a tanórai és tanórán kívüli ének-zene oktatásban
3. R-J-R modell szerint építkező óratervek

1. Kisfilmek és interjúk

A zenei tehetséggondozás pilot programjában közreműködő oktató-művésztanárok kisfilmjeiben leírást adnak, ill. saját személyes benyomásait fogalmazzák meg a

A, projekt egésze;

B, a megvalósítás;

C, a reflexió

hármasa köré rendezetten.

Ezt azért gondoljuk a gyakorló pedagógusok számára hasznosnak, mert ily módon találkozhatnak azzal, hogy különböző habitusú, szemléletmódú, pedagógiai-módszertani

eszköztárral rendelkező kollégáik hogyan kísérelték megragadni a projektet, miként értelmezték saját pedagógiai munkájukban önmaguk számára, hogyan hozták létre azt a saját narratívát, amelyből aztán egy pedagógiai folyamatot alkottak meg, és végül: miként reflektáltak mindezenre a pilot zárásakor.

És érdemes itt elidőznünk a pilotban résztvevő pedagógusoknál. Olyan tanárokat kerestünk, akik egyszerre vannak jelen a mai magyar kortárs zenei kultúrában – szerzőként, előadóként, színpadi muzsikusként –, olyanokat, akik saját hangszerüknek mesterei, jártasak a hangfelvételek, a stúdiómunka világában, és olyanokat, akik rendelkeznek pedagógiai gyakorlattal – és természetesen végzettséggel. Ez azt is eredményezte – és ez legyen itt a pilothoz kötődő szakmai reflexió –, hogy nem a pedagógiai módszertanok kerültek előtérbe a munkafolyamatban. Ennek egyszerű magyarázata az is, hogy a projekt a maga legitimitását leginkább azzal tudta megteremteni, hogy a projekttermék magas művészi színvonalú dal, valamint hogy ennek megírására-megszólaltatására és hangfelvételkész, hangszerelt változatára viszonylag kevés idő állt a diákcsoportok rendelkezésére. Ez aztán a pedagógiai folyamat esetén eredményezett kihagyásokat, megszakítottságokat. Hangsúlyozom: ez általában a pilot-programok nehézségére, módszertani bizonytalanságaira is rávilágít, hiszen nem az iskola világához alkalmazkodott a program, miközben éppen azt a célt kívánja szolgálni, hogy megmutassuk: a populáris zenei kultúra szegmensei könnyedén becsatornázhatók az iskolai napi működésbe (a tananyagkorpusz rendszerszintű és helyi dokumentumaiba, a tantárgystruktúrába, etc.). Az oktatási segédanyagként is értelmezhető kisfilmet a későbbiekben részletezett RJR-modell hívószavainak megfelelően kíséreltük meg strukturálni. A jelen anyag ezeket a zene-szakmai, de olykor laikus értelmezéseket is reprezentálja. Ezek között szöveges formában található meg az oktató művésztanárok szerkesztett interjúszövegei, a szerkesztett kisportrék, továbbá a pilot helyszíneken készített interjúanyagok értelmező összefoglalása.

2. Lehetőségek a tanórai és tanórán kívüli ének-zene oktatásban

A segédanyag másik hangsúlyos egysége az a rövid, inkább általános leírás, amely egy-egy példával ugyan, de meg kívánja mutatni azokat a lehetőségeket, ahogy ezek a tartalmak tanórai keretben vagy tanórán kívüli tevékenységi formában hogyan vezethetők be, miként hasznosulnak. Ebben az egységben néhány innovatív módszertani dokumentumra (tanulmányra, gyűjteményes kötetre) is felhívjuk a figyelmet, éppen azért, hogy ezáltal is bővíthessen vagy megerősítést nyerhessen a gyakorló pedagógusok szakmai-pedagógiai repertoárja.

A pilot programban arra tettünk kísérletet, hogy

(1) törekedjünk a tananyagtartalom megújítására legalább annyiban, hogy egy kidolgozott projektet viszünk végig. Ennek konkrétságához ragaszkodtunk, hiszen csak ebben az esetben mutatkozik meg tényleges alkalmazhatósága. A projekt a populáris zenei kultúra egy szegmense, a dal problematikájával foglalkozott. Ennek alapvető tudáselemei (mint új ismeret) a következők voltak:

- ismerjük meg a dalformát;
- ismerjük meg a dal történetiségét, alakulástörténetét;
- ismerjük meg a popdal főbb részeit, azok funkcióit;
- ismerjük meg a popdal hangszerelésének alapjait;
- ismerjük meg a popdal primer létezési formáját: a hangfelvétel első lépéseit;

Szemléletmódunkat alapvetően határozta meg egyfelől az etnomuzikológia¹ által kijelölt pozíció. Ez inkább a dalfelgyűjtés, ill. a kisközösségek zenei alkalmaira vonatkozó tudományos pozíció, amely Kertész Wilkinson Irén nevéhez kötődik. A történetileg rendezett felgyűjtésnek

¹ tk. Kertész, Wilkinson Irén, "Musical Performance: a Model for Social Interaction between Vlach Gypsies", in: T. Acton and G. Mundy, eds., Gypsy culture and Gypsy identity, Hatfield, University of Hertfordshire Press, 1997, 97-126.

azt a mai szakaszt érti e fogalom alatt, amelyben a zenei együttlét a kutató számára csak úgy érthető meg, ha ő maga is aktív résztvevője a zenei alkalomnak.

Még pontosabban: felfedezi a tudomány számára az átélt, élményszerű zenei megnyilatkozás rögzíthetőségét. Ez összecseng azokkal a pedagógiai törekvésekkel, melyeket szokás innovatív, újító vagy korszerű metodológiáknak nevezni. Célunk tehát az volt, hogy a tudományos és pedagógiai fókuszot összehangolva hozzunk létre egy, az iskola világába jól illeszkedő projektet. Az élményközpontú megismerés tudományos akaratától így jutottunk el az élmény- és tevékenységközpontú pedagógiáig. Az is világos a törekvésünkben, hogy a részvétel legalább annyira hangsúlyos a pedagógus számára, mint a diákokra vonatkozóan. A tanár nem *leadja* a tananyagot, hanem aktívan vesz részt abban a komplex, interaktív munkafolyamatban, amelynek ő segítője, moderátora – de semmiképpen sem birtokolja azt. Ezáltal ő maga is feloldódik az alkotás élményében.

Ennek egyébként, ha nem is túlságosan széles, de mégis jelentős hagyomány kezd megrajzolódni a magyarországi neveléstudományi szakirodalomban és a módszertani narratívában. Még akkor is így van ez, ha éppen az újabb oktatáspolitikai irányok ezt kevésbé hangsúlyozzák. Ezek az innovatív műhelyek a 90-es évek második felétől jelennek meg, közülük viszonylag ismert, és tankönyvi formában való megvalósulása okán nagy hatása a magyar pedagógiában Arató László és Pála Károly működése, Fűzfa Balázs munkássága az elmúlt másfél évtizedben, Pethőné Nagy Csilla módszertani innovációi, a Pécsi Tudományegyetem Neveléstudományi Intézetének utóbbi években készült munkái Bárdossy Ildikó vezetésével, és sorolhatnánk.

A projekt során hangsúlyosan vettük figyelembe azt, hogy ténylegesen *projekt-ről* van szó – nem szervezeti, hanem oktatási-nevelési értelemben. Ez azt is jelenti, hogy fókuszot kapott a projektmódszer, mint az innovatív pedagógiák egyik hangsúlyos formája, azaz egy komplex tanulási folyamat.

„A projekt egy olyan sajátos tanulási egység, tanulási technika, amely a megismerés fő forrásává az önálló és csoportos tapasztalást teszi. Más szóval a projekt egy ismeretszerzési folyamat, amely az elsajátítást egy alkotó folyamat részeként és eredményeként valósítja meg. A módszer lényege nem kizárólag az, hogy a tanulók egy-egy problémára megoldást találjanak, hanem az, hogy a lehető legtöbb összefüggést és kapcsolódási pontját is felfedjék. A passzív befogadó és feldolgozó magatartás helyett a diáknak lehetősége van saját meglévő képességeinek, viselkedési formáinak kipróbálására, és újak kialakítására. A projektmódszer fő értéke, és egyben leginkább hasznosuló eleme, maga a munkafolyamat, a munka konkrét eredményei és végtermékei mellett. Vagyis a projektmunka során megvalósuló ismeretelsajátítás mellé fontosságban felzárkózik maga a gondolkodási folyamat, valamint az egyéb gyakorlati tevékenységek megvalósítása során szerzett tapasztalatok, élmények szellemi és érzelmi hatása.”²

A projektmódszerről szóló szakirodalom folyamatos bővülése a gyakorló pedagógusok számára nagy hangsúllyal bírhat³, immár tematikus bibliográfia is a tanárjelöltek és tanárok rendelkezésére áll⁴, emellett előtérbe került a projektpedagógia mint a kompetenciafejlesztés és mint az integrált oktatás-nevelés egy lehetséges eszköze⁵ – és ez utóbbi a pilot szempontjából kiemelt jelentőséggel bír.

² Illés Valér, Projektmódszer az oktatásban, <http://www.nefmi.gov.hu/amieuropank/roviden.html>

³ A teljesség igénye nélkül lásd az alábbi műveket:

Hortobágyi Katalin, Projekt kézikönyv, IFA-OKI IFK, Budapest, 1991.

M. Nádasi Mária, Projektoktatás, Oktatás-módszertani Kiskönyvtár, Gondolat Kiadó, Budapest, 2003.

Verók Attila – Vincze Beatrix, A projektmódszer elmélete és gyakorlata, EKF, Eger, 2011.

⁴ Lásd példaként: Varga Andrásné, Projektpedagógia, Tematikus bibliográfia,

http://pedtamop412b.pte.hu/files/tiny_mce/File/projektpedagogia.pdf

⁵ vö: Radnóti Katalin (szerk.), A projektpedagógia mint az integrált nevelés egy lehetséges eszköze, Budapest, Educatio Társ. Szolg. Kht., 2008.

Máshonnan megvilágítva – a populáris zene nem ellensége az ismeretszerzésnek, egyszerűbben a tanulásnak, a világ megismerésének, hanem sokkal inkább segítője: önálló entitásként és a magas művészetek felé való belépés tekintetében egyaránt. Az irodalomoktatás kapcsán Vári György is erre a következtetésre jut egy recenziójában:

„Amennyiben abból indulunk ki, hogy az iskolai irodalomoktatás feladata nem, vagy nem elsősorban egy kánonlista darabjainak hiánytalan átadása, hanem az „olvasni tudás, a szövegérzékenység” fejlesztése, akkor nem kell megbotránkoznunk a gondolaton, hogy bizonyos tömegkulturális termékeket felhasználunk az irodalomoktatásban. Arató László például az ELTE Radnóti Miklós Gyakorlóiskola évkönyvében írja: „Azon magyartanárok közé tartozom, akik azt gondolják, hogy a magyartanítás egyik alapvető kérdése az, hogy a tömegkultúrát az irodalomtanítás ne ellenségnek, hanem kellő kritikával és ravaszsággal kezelendő segítőtársnak tekintse.” (Arató, 2000. 45–46.)”⁶

3. R-J-R modell szerint építkező óratervek

Végül néhány, az R-J-R modell szerint épülő óratervet adunk közre, amelyek egy-egy alkalom szerkezeti felépítését mutatják meg, és tényleges, kézzel fogható és jól adaptálható segítséget jelenthetnek a gyakorló pedagógusok számára. Az R-J-R modell alkalmazását indokolja, hogy az „e modell alapján építkező tanórai tanulás során a tanulók személyes tapasztalatokat szereznek arról, hogy mit jelent az információval való találkozás, hogyan dolgozzák fel, miként alakítsanak ki belőle a maguk számára is használható információt”⁷.

⁶ Vári György, Módszertani dilemmák, Iskolakultúra, 2003/6-7., 129.

⁷ Bárdossy Ildikó – Dudás Margit – Pethőné Nagy Csilla – Priskinné Rizner Erika (szerk.), A kritikai gondolkodás fejlesztése II., Az interaktív és reflektív tanulás lehetőségei, Válogatás pedagógusok és pedagógusjelöltek munkáiból, PTE, Pécs, 2007., 5.

Az R-J-R modell három fázisra különíthető el: a ráhangolódás (R), a jelentésteremtés (J) és a reflektálás (R) szakaszára – mindhárom fázis intenzív tanulói aktivitásra épít. Az egymásra épülő szakaszok jellemzői az alábbiak:

„A **ráhangolódás** fázisában a tanulók aktívan felidéznek, megmozgatják az adott témához kapcsolódó tudásukat. Ennek a lépésnek kiemelt jelentősége van, hiszen minden maradandó tudást a már meglévő és megértett ismeretek kontextusába ágyazzuk be. A tanár számára pedig láthatóvá válnak az esetleges félreértések, ellentmondások, tévedések is. A **jelentésteremtés** fázisában a tanulók találkoznak az új információkkal, megdolgoznak a jelentésért, nyomon követik saját megértési folyamatukat. A **reflektálás** fázisában szilárdítják meg az újonnan tanultakat, építik be az új információkat, aktívan alakítják gondolkodásuk elméleti keretét (belső értelmező, feldolgozó rendszerüket). E folyamatban orientálja őket a tanulók közötti jelentős mértékű gondolatcsere. A tanulás folyamatának e fázisa a tudásrendszer változásának, az új, módosult koncepciók kialakulásának fázisa.”⁸

A következőkben szereplő óratervek összeállítása során elsősorban az imént idézett segédanyag óratervei szolgáltak mintaként:

Bárdossy Ildikó – Dudás Margit – Pethőné Nagy Csilla – Priskinné Rizner Erika (szerk.), A kritikai gondolkodás fejlesztése II., Az interaktív és reflektív tanulás lehetőségei, Válogatás pedagógusok és pedagógusjelöltek munkáiból, PTE, Pécs, 2007.

Egyúttal azt is fontos jeleznünk, hogy a modell alkalmazása a pilot-ban szereplő tanárok számára is újdonságot, ezzel együtt több esetben nehézséget okozott. Ez egyúttal rávilágít arra, hogy a pedagógusképzésben és főként a pedagógus-továbbképzésben a pedagógus kompetenciák fejlesztésére fontos nagy hangsúlyt helyezni.

⁸ Bárdossy Ildikó – Dudás Margit – Pethőné Nagy Csilla – Priskinné Rizner Erika (szerk.), A kritikai gondolkodás fejlesztése II., Az interaktív és reflektív tanulás lehetőségei, Válogatás pedagógusok és pedagógusjelöltek munkáiból, PTE, Pécs, 2007., 5.

1. óraterv

tantárgy	évfolyam	téma	szerző	óraszám
Populáris zenei kultúra - PILOT	Szécsény, 6 osztályos gimnázium 7-12. évfolyam	Dalfelújító próba	Büki Richárd gitártanár, pedagógus szakvizsga	90 perc (2 tanóra)

AZ ÓRA ELŐTT

Motiváció

Miért értékes ez az óra?

Korábban egy másik kollégával megalkották a gyermekek az iskola indulóját: „Mi, Rákócziok bátran indulunk” címmel. A dal teljes hangszerelésben már megszólalt. A próbán három új zenésszel reprodukálhatják a résztvevők a dalt. Megtapasztalják a diákok saját élményeiken keresztül az alkotás, a zenei interpretáció örömét.

Hogyan illeszkedik abba, amit korábban tanítottam, és amit később tanítok? (a tanítási folyamat kontextusa)

Mindig felelős és izgalmas egy már meglévő dal újragondolása. A dal alapvető formai elemeit, a tanóra során újra át fogják élni a gyermekek. Mivel jelentős idő (4 hónap) telt el a dal megszületése óta, újra kell azt építeni, értelmezni.

További izgalmas ügy, hogy három új zenésszel valósul majd meg a dal. Evidens, ha egy előadó nem nyúl egy általa készített dalhoz hosszú időn keresztül, akkor egy felújítás során, már másik irányból közelít. Ugyanez történik akkor, ha már egy létező dalt külső zenészként feldolgozunk. Az újragondolás a zenészlét egyik alapja. Szerves része az előadó művészetnek a megújulásra való igény és nyitottság, mert a változó világra az előadó csak így tud hitelesen, őszintén reflektálni. Tehát ha eddig „így” játszottuk jól, nem baj, ha eztán meg „úgy” játszunk, ha az jó és hiteles marad. Ez a folytonos flexibilitás a próbaalkalmak mindegyikén – különböző formákban ugyan – de megjelent.

Célok

Milyen információkat keresünk és dolgozunk fel?

A már ismert, a diákcsoport által írt és előadott dalon keresztül átismételjük a populáris zenei alapforma, a dal egységeit, sajátosságait. Megismerkedünk elektromos hangszerekkel. A layeres építkezésben eljutunk odáig, hogy a popdal hangszerelésének alapjait ismerjük meg.

Mihez fognak kezdeni a diákok ezzel a tudással? (hasznosulás)

Alapvető kérdéseink a következők: Képesek-e a résztvevők kilépni a komfortzónájukból? Mennyire ragaszkodnak egy már begyakorolt, bevált előadási módhoz? Képes-e a csoport flexibilisen kezelni a változást, kreatívan, vagy zárkózottan nyilvánulnak meg az egyének a számukra új helyzetben. Képesek vagyunk – e közösen felújítani a dalunkat?

Rendkívül erős személyiségfejlesztéssel bír a tanóra. Lehetőségek széles tárháza nyílik meg a gyermekek előtt, amelyben szabadon kalandozhatnak. Újra átéljük a dal születésének élményét, amellyel aktuálissá válik a kifejezőmódjuk.

Kiderül ki az aki konzervatívabban gondolkodik, ki az, aki nyitott az újításokra? Lesz, aki a komfortzónáját védi, és kényelmes döntéseket hoz, mások bátran rombolják le addigi kereteiket. Mindkettőben megvan az érték, és mindkettő lehet veszélyes is. Az új tudással egyrészt máshogyan fogják látni a popzenét a tanulók, másrészt önismeretük, emberismeretük jelentősen fejlődik majd.

Előfeltételek

Milyen előzetes tudásanyaggal kell rendelkeznie a diáknak ahhoz, hogy az óra sikeres legyen? (előzetes tudáselemek, kompetenciák)

Az alapdal ismerete. Egyéni feladatok megvalósítása a dalban, minél magasabb fokon. A dalszerkezet tudása. Egyéni zenei, szövegértési, feladatok ismerete, pl.: hangszeres tudás.

Értékelés

Mi bizonyítja majd, hogy a diák tanult az órából?

Az újraértelmezett dal megszületése. Megváltozó egyéni látásmódok, aktivitás kialakulása, új szerepek felvállalása. Más hangszerkezelés alkalmazása.

Segédanyagok és időbeosztás

Eszközsükséglet:

A dalban szereplő hangszerek és a hozzá tartozó technikai berendezések: három gitár, basszusgitár, dobfelszerelés, szintetizátor, fuvola, ritmushangszerek, hangfal, keverő, kábelek.

„Ifjusag.hu” a sikeres nemzedékért - Átfogó ifjúsági szolgáltatásfejlesztés a köznevelésben tanuló diákok esélyegyenlőségének növelése érdekében című, TÁMOP-3.3.12-12-2013-0001 kódszámú kiemelt projekt keretében a zenei tehetséggondozáshoz kapcsolódó szakmai támogatási, szakértői támogatási feladatok ellátása

Ráhangelődés	Jelentésteremtés	Reflektálás
25 perc	55 perc	20 perc

Munkaforma

Az oktatás munkaformája döntően csoportokban zajlik. A csoportokon belül differenciálódnak a feladatok. A tananyagot alapvetően interaktív formában dolgozzuk fel, de esetenként, frontális információ átadást alkalmazok. Elkerülhetetlen az egyéni feladatok meghatározása.

Hogyan rendezem csoportba a diákokat?

Zenei funkció szerint:

- ritmushangszerek
- akkord hangszerek
- szólóhangszerek
- kórus
- vokalisták
- szóló énekesek

Új Nemzedék Központ Nonprofit Kft.
1062 Budapest, Bajza utca 32.
Telefon: 36 1 411 3078
Fax: 36 1 411 3079
www.ujnemzedek.hu

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFECTETÉS A JÖVŐBE

AZ ÓRA

Ráhangelődés

Hogyan vezetem rá a diákat a tanulással kapcsolatos célok és kérdések megfogalmazására, és saját előzetes tudásuk megvizsgálására?	
(1) Miről szól ez a dal?	Ajtónyitogató kérdés. Előjönnek a dal keletkezésével kapcsolatos információk. Felelevenedik egy régi munkafolyamat. Emlékek, alapindítás.
(2) Hogyan voltak a dal részei? (Bevezető, Verse, Refrén, Befejezés). Kinek milyen feladatai voltak a dalban?	Egyének és csoportok szerepe az alapdalban. Megtalálja mindenki a helyét az eredeti dalban. Összeáll mindenki fejében a dalszerkezet.
(3) Rakjuk össze, játsszuk el az eredeti dalt!	Reprodukció. Megszólal a dal az eredeti módon, eredeti formájában, hangszerelésében.

Jelentésteremtés

Miként fogunk bele a téma feltárásába?	
(1) Külső szemmel nézve, kívülállóként hallgatva, milyennek ítélik meg a résztvevők a dalt? Vannak-e gyenge pontjai, erősségei? Változtatnának-e valamin, ha újra kellene írni, változtatnának-e hangszerelésben, hangulatban, lüktetésben, harmóniamenetben, ritmizálásban?	Újraértelmezett kérdések merülnek fel. Milyen egy jó popdal? Illik-e egy sulis indulóhoz ez eredeti ritmizálás? Hogyan rakjuk át egy másik lüktetésbe? Csináljunk új basszus-dob alapot. Kell hozzá segítség ritmushangszerekben. Eddig nem voltak ritmushangszerek – most lesznek. Írjunk új bevezetőt, hogyan hangszereljük azt meg? Az új ritmizáláshoz átalakul az akkordhangszerek játéka. Más fajta akkord felrakások.
(2) Az átalakuló felújított dalban új szerepek, zenei funkciók alakulnak ki.	Kinek mi lesz a feladata a felújított dalban. Sérül – e az eredeti dalszerkezet. Hol változik meg és mi ennek az oka?

<p>(3) Az új zenei funkciókhoz egyéni és csoportos feladatok rendelődnek hozzá. Elfogadható-e az új szerepkör? Megtalálja-e mindenki a számára megfelelő szerepet a dalban?</p>	<p>Személyre szabott differenciált feladatok, szerepek megtalálása a dalban. Lényeges, hogy a feladat egyénre szabottan ne legyen túl nehéz, de túl könnyű sem.</p>
---	---

Reflektálás

<p>(1) Hogyan oldom fel az órai konfliktusokat? Berögzült alapelv: Minden újítás rossz – mert dolgozni kell vele. Egyének elégedetlenek az új szerepükkel.</p>	<p>A konfliktusok feloldása: az óra végén közös megbeszélés hangulatjelek segítségével (mosolygó-közömbös-szomorú fej); mindenki hozzáfűz egy mondatot;</p>
<p>(2) Eljutottunk-e az óra végére a megfelelő ismeretek elsajátításához?</p>	<p>Közös zenehallgatás: a próba során készült demofelvétel meghallgatása. Mindenkori értékeli 10-es skálán a dal készültségi fokát (Sikeresen felújítottuk-e az eredeti dalt?).</p>

(3) Milyen segítséget kaptak a felmerülő nehézségek, feladatok, etc. megoldásához?	Ritmushangszerek alkalmazása. Popzenei frazírok bemutatása. A 2 és a 4 szerepe a popzenében példákkal illusztrálva. Memóriajáték: a popzenei példák felelevenítésére.
--	--

AZ ÓRA UTÁN

Kiterjesztés:

Milyen további tanulás irányába vezet az ez óra?

Egy csoport sikerességét döntően meghatározza az, hogy az adott egyének milyen szinten „mesterei” annak, amit csinálnak. Az órán résztvevő tanulók egyéni felelősségük súlyát élhetik meg. Zenei fejlődésükön túl szociális kompetenciáik erősödnek az órák során.

Mit tegyen a diák az óra befejezése után?

Az adott dalban a személyre szabott szövegek kigyakorlása, magabiztos megvalósítása a fő cél. Rengeteg alázatos gyakorlás kell ahhoz, hogy stresszhelyzetben (pl. közönség előtti előadás) működjenek a dolgok. A dalhoz kapcsolódó zenei stílusok hallgatása tovább segítik a fejlődést. Fontos, hogy a gyerekek, külön-külön is próbáljanak kisebb csoportokban, pl.: ének-ritmusszekció; basszus-akkordhangszerek, stb. Ehhez járulhat hozzá – az iskola infrastruktúrája, dologi lehetőségei függvényében –, hogy gyakorló tereket, kiegészítő közösségi foglalkozásokat, önképző kör létrehozását segítse ill. biztosítsa.

KOCKÁZATOK ÉS MELLÉKHATÁSOK

(oktatói kétségek, bizonytalanságok megfogalmazása)

Alapgondolat, hogy a zenekar olyan, mint a benne szereplő leggyengébb tag. Ezért nyilvánvaló, hogy minél magasabb létszámú egy zenei csoport, annál nehezebben lehetséges fenntartani minőségi szintet. Persze nem az a lényeges, hogy végül milyen minőségben szólal meg az adott dal. Sokkal fontosabb ennél a folyamat személyenkénti megélése. Az egyén változása a popzenei tananyag tanulási folyamata által, nem mérhető egy adott produkttal. Egy adott produktum azt tükrözi, hogy hol tart az adott csoport a könnyűzene megvalósításával, értelmezésével.

SZÉCHENYI 2020

2. óraterv

tantárgy	évfolyam	téma	szerző	óraszám
Populáris zenei kultúra - PILOT	5-7	Dalkomponálás, szövegírás	Baksa Péter	90 perc (2 tanóra)

AZ ÓRA ELŐTT

Motiváció

Miért értékes ez az óra?

- Az előre kitűzött cél - az iskola indulójának megírása - eléréséhez fontos a folyamat megismerése, mely magán a dal megírásán keresztül történik.
- A hasznos érték létrehozásának öröme

Hogyan illeszkedik abba, amit korábban tanítottam, és amit később tanítok? (a tanítási folyamat kontextusa)

- A korábbi alkalommal tanított zenei fogalmak (intró/intro, versszak/verse, refrén/chorus, bridzs/bridge) gyakorlatban való alkalmazása
- A dal létrehozása, formálása, előadása
- A kritikus szemlélet kialakítása

Célok

Milyen információkat keresünk és dolgozunk fel?

- Miről szól a dalunk, mi az üzenete? - refrén közös kialakítása (szöveg és dallam)
- Milyen struktúra támogatja legjobban az üzenet átadását (dal szerkezete)?
- Versszakok témái - mi a jó az iskolában?

Mihez fognak kezdeni a diákok ezzel a tudással? (hasznosulás)

- A közös értékteremtés élménye által az önbecsülésük nő
- Tapasztalatot szereznek a csoportmunkában
- Kritikusabb szemléletű popkultúra fogyasztás. Könnyebben tesznek különbséget érték és értéktelenség között

Előfeltételek

Milyen előzetes tudásanyaggal kell rendelkeznie a diáknak ahhoz, hogy az óra sikeres legyen? (előzetes tudáselemek, kompetenciák)

- Popzenei alapfogalmak (pl. intró, verze, refrén, bridzs)

Értékelés

Mi bizonyítja majd, hogy a diák tanult az órából?

- Az óra végén közösen elénekelt refrén

Segédanyagok és időbeosztás

Eszközsükséglet:

- laptop, aktív tábla
- papírlapok, csomagolópapír, tollak, filctollak

Ráhangolódás	Jelentésteremtés	Reflektálás
10 perc	70 perc	10 perc

Munkaforma

- frontális
- csoport

Hogyan rendezem csoportba a diákokat?

- Öt 4 fős csapat: a dal hangszerelésének megfelelő hangszerek képei – puzzle-játék. Mindenki egy puzzle-darabot vesz el, a csoportok az összeállított képnek megfelelően rendeződnek.

AZ ÓRA

Ráhangolódás

Hogyan vezetem rá a diákot a tanulással kapcsolatos célok és kérdések megfogalmazására, és saját előzetes tudásuk megvizsgálására?	
(1)	Irányított beszélgetésen keresztül átismételjük a szükséges fogalmakat.
(2) Csoportmunka: „ötletbörze”	Lehetséges témákat, fogalmakat írnak fel a dalhoz, amelyet egy A/3-as papírra rögzítenek. A csoportok szóvivői bemutatják.

Jelentésteremtés

Miként fogunk bele a téma feltárásába?	
(1) A refrén létrehozása. Mi a fő üzenete a dalnak?	Közös beszélgetés
(2) A refrén szövege	Csoportmunkában készülnek kétsoros rímpárok. Minden csoport kap egy magánhangzót, amely az utolsó szótagok összecsengése (A, Á, E, É, O) Ezt követően megszavazzuk a befutót.
(3) A refrén dallama	Elsőként ritmizáljuk a kiválasztott refrénsorokat; a ritmizálásnak megfelelően az általam előkészített harmóniasorokkal bemutatom a dallamot szöveggel. Mindegyiket visszaéneklük a diákok. A meghallgatás és visszaéneklés után a gyerekek megszavazzák a befutót. Ennek kidolgozása, gyakorlása a további feladat.

(4) A versszakok témái. Mi a jó az iskolában?	Csoportmunka: T-táblában rendezik a pozitív és negatív jellemzőit az iskolai életnek. A csoport szóvivői előadják.
---	--

Reflektálás

(1) Hogyan oldom fel az órai konfliktusokat?	<p>A téma a gyerekek számára vonzó, így tudnak rá sokáig fókuszálni. Egymás közötti konfliktusokra kevésbé számítok; inkább az önbizalom hiánya okozhat nehézséget, melyet bátorítással és dicsérettel tudok enyhíteni.</p> <p>A túl nagy hangzavar ellen egy hatásos eszközt vezettem be az első találkozáskor: közös szabályrendszert (órai házirendet) készítettünk a diákcsoporttal.</p> <p>Megállapodtunk abban, hogyha valakit zavar, hogy nagy a zaj, némán felteszi a kezét, egészen addig, míg ezt mindenki észre nem veszi, majd ugyanígy tesz. A gyerekek így önmaguk képesek szabályozni a foglalkozáson a csoport egészének magatartását.</p>
--	--

(2) Eljutottunk-e az óra végére a megfelelő ismeretek elsajátításához?	A kitűzött célt elértük, volt egy énekelhető refrénünk, használható versszak tematikánk és egy dalszerkezetünk, mellyel mindenki tisztában volt. A refrén felvételét visszahallgatjuk óra végén, majd a gyerekek maguk értékelik saját teljesítményüket, szabad beszélgetésben.
(3) Képesek-e az elsajátított elemek alkalmazására?	Az értékelő megbeszélésen eljutunk odáig, hogy a dal mely részeit készítettük el, és melyeket kell a továbbiakban kidolgoznunk.
(4) Milyen segítséget kaptak a felmerülő nehézségek, feladatok, etc. megoldásához?	Az órai házirendnek megfelelően megállapodtunk abban is, hogy nincs rossz kérdés, így mernek kérdezni, akár egymástól – azt a munkafolyamat részének tekintjük.

ÓRA UTÁN

Kiterjesztés:

Milyen további tanulás irányába vezet az ez óra?

- Egy kész dal létrehozása, annak gyakorlása, előadása, az ehhez szükséges tudás megszerzése
- Az igényesebb popzene iránti érdeklődés erősödése, új előadók megismerése

Mit tegyen a diák az óra befejezése után?

- Hallgasson zenét, keressen számára újakat
- Gyakorolja a már létrehozott refrént, tanítsa azt társainak (hiszen ez az iskola indulója)

KOCKÁZATOK ÉS MELLÉKHATÁSOK

(oktatói kétségek, bizonytalanságok megfogalmazása)

Bizonyos gyerekek olyan családi-szociális közegből érkeznek, amely kevésbé motiváló az iskolai teljesítmény irányában. Ezek a gyerekek fogékonyak az új dolgokra, de nem egy esetben otthon emiatt leértékelik őket. Bátoratlanok, hajlamosak inkább elfojtani magukban az érdeklődést. Megszólíthatóságuk, megnyitásuk különösen fontos feladat a pedagógiai munkában.

„Ifjusag.hu” a sikeres nemzedékért - Átfogó ifjúsági szolgáltatásfejlesztés a köznevelésben tanuló diákok esélyegyenlőségének növelése érdekében című, TÁMOP-3.3.12-12-2013-0001 kódszámú kiemelt projekt keretében a zenei tehetséggondozáshoz kapcsolódó szakmai támogatási, szakértői támogatási feladatok ellátása

A program rövidege miatt nem lehet kellő mélységű kulturális nevelést folytatni. A dal létrehozása által a gyerekek önbizalma nő, és ez jó. De ennyi idő alatt nem tud a szemléletük is olyan szinten fejlődni, hogy passzív popkultúra fogyasztóiból kritikus szemléletű, értékközpontú, aktív fogyasztóvá váljanak.

Új Nemzedék Központ Nonprofit Kft.
1062 Budapest, Bajza utca 32.
Telefon: 36 1 411 3078
Fax: 36 1 411 3079
www.ujnemzedek.hu

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

3. óraterv

tantárgy	évfolyam	téma	szerző	óraszám
Populáris zenei kultúra - PILOT	5-8. évfolyam (11-15 éves korig)	Dalírás	Büki Richárd	90 perc (2 tanóra)

AZ ÓRA ELŐTT

Motiváció

Miért értékes ez az óra?

Alapvető része a kultúránknak a dal. Az emberi létezés egyik legjobb korlenyomata, amely megmutatja egy közösség kultúráját, az adott közösségre jellemző kifejezési módokat, a közösséget foglalkoztató kérdéseket. Egy dalból az adott közösség jellemzőit ismerjük meg. A dalírás folyamatával az adott csoport azonosul, megvalósítása során, számos elméleti és gyakorlati tudásanyag felszínre kerül. A dalírás kreatív tevékenysége által erősödik a közösség identitása és kialakul egy csapatszellem. Megszületendő dalunk az adott iskolai közösség kulturális pillanatfelvétele.

Hogyan illeszkedik abba, amit korábban tanítottam, és amit később tanítok? (a tanítási folyamat kontextusa)

A dalíró foglalkozás előtt a különféle zenei stílusokból, egy zenekar segítségével élő muzsikálást valósítottam meg. Közös zenélés, interaktív megvalósítás jellemezte a programot, amely során a popdalok szerkezetével, a zenei szöveg különféle funkcióival ismerkedtek meg a tanulók.

Következő lépésként most a gyermekek önmaguk alkotnak zenei szerkezetet és hoznak majd létre zenei szövetet. A dal részeinek megalkotása utáni feladatunk lesz a hangszerelés. Fontos, hogy tisztában kell lennünk a hangszerelés lehetőségeivel, így célszerű ahhoz igazítani az alkotási tevékenységeinket.

Célok

Milyen információkat keresünk és dolgozunk fel?

Tematizáljuk a gyerekek érdeklődési köreit, mindennapjaik alkotóelemeit. (Mi az adott csoport érdeklődési köre? Milyen témát tudunk dalba önteni?) Kreatív csoportmunkával közösen létrehozásra kerül egy „műalkotás”. A tevékenység gyakorlati folyamata feltárul a gyerekek előtt. A tanulók megismerik korlátaikat, amelyeket egyéni képzéssel képesek lehetnek a későbbiek során kitolni, feszegetni.

Mihez fognak kezdeni a diákok ezzel a tudással? (hasznosulás)

Kimondásra, kinyilvánításra kerül a diákok részéről az érdeklődési kör meghatározása. Ez egy aktuális állapot, amelyből tovább tud lépni az egyén és a csoport is. A differenciálás megvalósításával nyilvánvalóvá válik, hogy az alkotás-megvalósítás folyamatában mindenkinek szerepe van. Így az órán megszerzett tudás valós lenyomata lesz a „valódi” életük helyzeteinek, szituációinak, örömeinek és konfliktusainak. Ez erősíti önismeretüket is.

Előfeltételek

Milyen előzetes tudásanyaggal kell rendelkeznie a diáknak ahhoz, hogy az óra sikeres legyen? (előzetes tudáselemek, kompetenciák)

Megfelelő szociális attitűdök: beilleszkedés, elfogadás, tolerancia, türelem. A popdal szerkezeti elemeinek ismerete. Hozott zenei tehetség, esetleg hangszertudás, ritmusérzék, hallás, tiszta éneklés.

Értékelés

Mi bizonyítja majd, hogy a diák tanult az órából?

A létrejövő dal „csak” egy produktum. Megalkotása, gyakorlati megvalósítása során fejlődnek az egyéni kompetenciák. Megváltoznak, vagy átalakulnak a csoporton belüli szerepek pl.: a fiú, aki gyenge érdemjegyeket kap mindig magyarból, új szerepet nyer: ő a szövegíró, rapper.

Kialakul a csoporton belül egy nyitott, elfogadó attitűd, amely az iskolai és iskolán kívüli életet, dialógusképességet erősítheti.

Segédanyagok és időbeosztás

Eszközsükséglet:

Padok, székek, papír, íróeszközök, rendelkezésre álló hangszerek, hangfelvétel készítésére alkalmas eszközök.

Ráhangolódás	Jelentésteremtés	Reflektálás
20 (perc)	60 (perc)	10 (perc)

Munkaforma

Interaktív csoportmunka. Csoporton belüli egyéni hozott tudásanyag hasznosítása, ehhez kapcsolódóan egyéni fejlesztés (önfejlesztés elindítása, motiváció), csoportokon belüli differenciálás.

Hogyan rendezem csoportba a diákokat?

A ráhangolódás ideje alatt együtt dolgozik a 22 főből álló csoport. Aztán a jelentésteremtés alatt kialakulnak a csoportok, melyek produktumorientáltak, a szakfeladat elvégzésére való alkalmasság ill. az egyéni motivációk szerint:

- szövegírók
- énekesek
- ritmusszekció
- hangszeresek

AZ ÓRA

Ráhangolódás

Hogyan vezetem rá a diákot a tanulással kapcsolatos célok és kérdések megfogalmazására, és saját előzetes tudásuk megvizsgálására?	
(1) Elsődleges cél: Dalszöveget – refrént kell írunk. Hogyan fogjuk ezt megtenni? Milyen módszereket alkalmazzunk?	Hangulatok, érzések, érzelmek megfogalmazása. A hozzá kapcsolódó szavak, szófordulatok összegyűjtése. Az érzelmek kifejezése, egy-két soros szöveggel. A gyerekek párokban beszélnek meg a leírtakat.

(2) A refrén szövegének megritmizálása. Dallamkeresés.	Ritmikus szövegmondás, egységes, mondókaszerű monoton ismétlése. Néhány részre hangmagasságok éneklése, próbálgatása. Ez a monoton ismétlés hozza létre a refrén első változatát.
---	---

Jelentésteremtés

Miként fogunk bele a téma feltárásába?	
(1) A refrén dallamának meghatározása.	Énekes csoportot alakítunk. A hangnem megadását követően a csoport önállóan dolgozik,
(2) A refrén ritmizálása, alaplüktetések megtalálása.	Ritmusszekciót alakítunk. Ritmushangszereket válogatunk, rövid hangszerismertető.

<p>(3) A refrén szövegéhez kapcsolódó, „bennlévő” szavak, vagy bekerülő új szavak kohéziójából versszak összerakása. Különösen ügyeljünk a szövegritmus egységességére: szótagszámok szabályszerűsége a későbbi dallamvezetést segítik. „Jó” magánhangzók és megfelelő szavak találása.</p>	<p>Szövegíró teammunka. Kialakult az igény a raprész megvalósítására. Együttműködve az énekesekkel versszakdallam kitalálása.</p>
<p>(4)Kezdetleges harmóniavázlat megalkotása a refrén alatt. Hangszerelési alapok kitalálása.</p>	<p>A rendelkezésre álló hangszerekhez, egyéni kompetenciák alapján rendelünk személyeket. Differenciált feladat kiosztás, hangszeres gyakorlás.</p>
<p>(5)A kialakult csoportok szólampróbái. Közös próbák: ritmusszekció-énekesek, énekesek–hangszeresek, hangszeresek-ritmusszekció.</p>	<p>Rögzítés. Az elkészült szerkezeti elemek felvétele külön-külön szekcióként és együtt. Biztosítjuk magunkat arról, hogy ne felejtsük el a szólamokat, és az alaplétktetést. A különféle csoportok ez alapján külön képesek lesznek próbálni-gyakorolni. A felvett anyagot könnyen leírhatjuk utólag, mert az intenzív óra miatt erre nem lesz lehetőségünk a helyszínen.</p>

Reflektálás

(1) Eljutottunk-e az óra végére a megfelelő ismeretek elsajátításához?	Tudnunk kell azt, hogy a dalunk felületesen valósulhat csak meg, az még nem előadható egész. Részében és szerkezetében kialakul, az egyéni szerepek meghatározásra kerülnek. A diákok közösen értékelik a dal készütségi szintjét, a demofelvétel közös meghallgatása során rögzítjük egyéni reflexióikat.
--	--

AZ ÓRA UTÁN

Kiterjesztés:

Milyen további tanulás irányába vezet az ez óra?

Egyértelművé válik a gyermekek előtt, hogy a zenélés, szövegírás, dallamírás összetett tudást igénylő tevékenység. Elengedhetetlen hozzá a kellő hangszeres tudás, az önkontroll és a gyakorlás. Fontos kialakítani azt a tudatot, hogy mindenki önmagának a legnagyobb tanítómestere. Ha a tanulóiban kialakul az önmaguk számára megfelelés igénye, akkor sikeres a gyakorlatban megvalósuló pedagógikum.

Mit tegyen a diák az óra befejezése után?

Az alkotói tevékenységet és a gyakorlást mindig lehet magasabb szintre fejleszteni. Nincs felső határa a tudásnak, csak egyéni korlátaink vannak, amelyeket próbálunk minél tágabbra kitolni. Ezért a legfontosabb, hogy amit a tanulók a zenélés közben csinálnak, az tetsszen saját maguknak, szeressék és élvezettel csinálják. Ha önmaguk számára örömet okoz a tevékenység, akkor van meg a lehetősége annak, hogy másnak is tetsszen, amit csinálunk. Ezért kell sokat gyakorolni és elmélyülten alkotni, dolgozni.

KOCKÁZATOK ÉS MELLÉKHATÁSOK

(oktatói kétségek, bizonytalanságok megfogalmazása)

Rendkívül intenzív óra, amely döntően meghatározza a projekt sikerességét. Amennyiben átmegy az üzenet, és a diákok kellően motiváltak egyéni feladataik kigyakorlásában, akkor sikeresek lehetünk. Azonban lehetnek félelmeink, mert előfordulhat, hogy csak részben sikerült a növendékeket jó irányba motiválnunk. A következő foglalkozáson derül ki, hogy mekkora intenzitással állnak bele a gyakorlásba a növendékeink, és milyen minőségű önfejlesztést valósítanak meg.

4. óraterv

tantárgy	évfolyam	téma	szerző	óraszám
Populáris zenei kultúra - PILOT	5-től 8-ig	NÉPOP-A népzene szerepe, hatásai a mai popzenére	Rozs Tamás	90 perc (2 tanóra)

AZ ÓRA ELŐTT

Motiváció

Miért értékes ez az óra?

Az óra megmutatja a diákok számára, hogy a különböző zenei műfajok, korszakok, stílusok között dialógus van; ennek a dialógusnak a felismerésére, és az erre való nyitottságra sarkallja a diákokat.

Hogyan illeszkedik abba, amit korábban tanítottam, és amit később tanítok? (a tanítási folyamat kontextusa)

A kurzus a hagyományos ének-zene ill. irodalom órákra épít, ahol a gyerekek javarészt a folklórral, az orális hagyományokkal különböző mélységben és szinteken találkoztak.

Célok

Milyen információkat keresünk és dolgozunk fel?

A népzene alapvető fogalmait, jellemzőit ismerjük meg; a populáris zenei kultúra alapvető jellemzőivel foglalkozunk; megismerjük a használatba vett hangszereket; a különböző műfajok alakulástörténetét és egymásra hatását.

Mihez fognak kezdeni a diákok ezzel a tudással? (hasznosulás)

A diákok értőbb befogadóvá válnak, képesek lesznek felismerni az átjárhatóságot; nyitottságuk erősödik új zenei formák, előadók és művészeti produktumok felé. Ismereteiket más tantárgyak esetében is képesek lesznek használni, mozgósítani.

Előfeltételek

Milyen előzetes tudásanyaggal kell rendelkeznie a diáknak ahhoz, hogy az óra sikeres legyen? (előzetes tudáselemek, kompetenciák)

Az előfeltételek (tudáselemek) tekintetében az irodalom és ének-zene órán tanultak, ill. saját zenei befogadói tapasztalatuk, intuitív tudásuk;

Kompetenciák tekintetében kevésbé speciális kompetenciákra építünk, inkább általános kompetenciákra: szociális ill. anyanyelvi, kommunikációs, továbbá digitális kompetenciákra.

Értékelés

Mi bizonyítja majd, hogy a diák tanult az órából?

Szélesebb zenei repertoárból merít, bővíti playlist-jét, magabiztosabbá válik saját zenei ízlésére, érdeklődésére vonatkozóan, tudatosabban keres és választ.

Segédanyagok és időbeosztás

Eszközsükséglet:

internetelérés, laptopok, kis hangszórók, fejhallgatók;
papír, csomagolópapír, tollak, filctollak, folyékony ragasztó

Ráhangolódás	Jelentésteremtés	Reflektálás
15(perc)	60(perc)	15(perc)

Munkaforma

(egyéni/differenciálás/csoport/frontális/etc.)

frontális, csoport

Hogyan rendezem csoportba a diákokat?

véletlenszerű csoportalakítás

AZ ÓRA

Ráhangolódás

Hogyan vezetem rá a diákot a tanulással kapcsolatos célok és kérdések megfogalmazására, és saját előzetes tudásuk megvizsgálására?	
(1) Népzenei ismeretek	Készségek és képességek fölmérése
(2) A populáris zene alapfogalmai	Zenei alapvetések a diákok ismereteinek felhasználása
(3) Kompetenciák fölmérése	Alapvető zenei készségek és képességek föltérképezése

Jelentésteremtés

Miként fogunk bele a téma feltárásába?	
(1) A cél meghatározása	A népzene jelentősége E műfaj hogyan épül be a popzenébe

(2) A téma meghatározása, fölvezetése	Népzenei alapvetések, zenei fogalmak tisztázása, a populáris zene meghatározása. A két zenei világ értékes összeolvadásának fölmutatása.
(3) A tanulók előzetes ismereteinek fölterképezése	A népzene alapvető jellemzői, fogalmi zenei rétegek, népdalok osztályozása a popularitás jelentéstartalmai
(4) A téma kifejtése, bemutatása	Verbális témabemutató. Kérdések intézése a diákokhoz fogalmak, stílusok bemutatása
(5) Hangzó és képi anyag használata	Képek és videók keresése csoportmunkában az internet segítségével. A diákokkal 25-ös listából dolgozunk, hogy megismerhessük a műfaji paletta egészét, a sokféle zenei-stiláris mixet.

<p>(6) Plakát tervezése</p>	<p>A csoportok az általuk választott zenei előadókhöz plakátot terveznek. Több lehetőség közül választhatnak: 1: „Készítsd el a településed főterére tervezett koncert plakátját!” 2: „Készíts bemutatót a zenekarról/előadóról, amelyből megismerhetjük annak teljes karrierútját!”</p>
---	---

Reflektálás

<p>(2) Eljutottunk-e az óra végére a megfelelő ismeretek elsajátításához?</p>	<p>A tanulók új megvilágításban látják meg az óra témájának zenéit. Az előzetes ismereteik alapján más aspektusból kapnak új összefüggéseket.</p> <p>Daltoto: dalfelismerő játék az órán elhangzott dalokból bejátszott részletekből; „Vigyázat! Egy dal több részlettel is szerepelhet!”</p>
---	---

AZ ÓRA UTÁN

Kiterjesztés:

Milyen további tanulás irányába vezet az ez óra?

A téma, a zenei anyag hosszabb munkálkodást igényel, további foglalkozások vezethetnek az elmélyüléshez, az ismeretek valódi kiterjesztéséhez.

Mit tegyen a diák az óra befejezése után?

Hallgassa a bemutatott muzsikákat-a 25 zenei példa továbbélése volna a cél.

KOCKÁZATOK ÉS MELLÉKHATÁSOK

(oktatói kétségek, bizonytalanságok megfogalmazása)

Mai érték-vesztett világunkban az ének-zenei oktatás csökkent óraszámú viszonyai közt és az élet egyéb területén látott felszínesség, anyagi alapú gondolkodás közepette nehéz feladat a zenei ízlés- nevelés, de nem reménytelen. A zenész-tanár első számú feladata kell, hogy legyen a kultúra közvetítése, az értékes, minőségi muzsikák megmutatása. Figyelni kell arra, hogy a bemutatott zenei anyagok ne értékelő magatartást eredményezzenek: ha a gyerekek saját kedvenceikkel való konfrontációra vannak kényszerítve, könnyen elfordulnak a tanítási anyagtól, kontraproduktívvá válhat az óra. Érdeemes abba az irányba haladni, ahol a gyerekek (a hosszabb oktató-nevelő folyamatban) saját kedvenc zenéikből válogatnak, tartanak bemutatót, etc. a megadott szempontrendszer alapján.

